

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

52. An licitum sit indirectè, & mediate efficere, vel omittere aliquid, ex quo mors sit eventura? Et pro praxi huius difficultatis decem casus assignantur in corpore huius resolutionis, sed iam fere ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

nem Christi publicè faciat, & proinde facit quod debet, quòd si alius iniuste agat, dāno sibi mortem, hoc non debet Martyri imputari, qui ei nullam licitam occasionem dat talis mortis. Qui autem non fugit è carcere, vt iusta sententia mortis contra se ipsum habeat locum, directe vult mortem suam, quod est illicitum. Similiter quod ait Soto *eodem loco*, scelerosum suorum criminum conscium scientem pratorum venire ad capiendum se, licitè posse illum expectare, atque in aperto carcere sine vllis vinculis mortem expectare, quam meretur, falsum videtur; etenim si potest commodè fugere, & vitare mortem, omnes iudicabunt stultitiam & vitium esse expectare pratorum & mortem. Nam licet sit scelerosus, non debet pro pœna suorum criminum velle pœnam mortis publicam, sed solum penitentiam coram Deo agere, & vitam corporalem propriam directe conservare. Denique hæc regula generalis semper est seruanda, ne quis voluntariè directe velit mortem, quia hoc est homicidium voluntarium. Huc vsque Faber *loco citato*.

Sed circa presentem questionem ne deseras videre Baldellum in *Theol. Mor. lib. 5. disp. 44. à n. 3. vsque ad n. 7. Salas de Legibus disp. 15. sect. 7. à n. 85. & Valquez in p. 2. disp. 17. c. 3. & 4.*

RESOL. LII.

An licitum sit indipelle, & mediate effugere, vel omittere aliquid, ex quo mors sit euentura?
Et pro praxi huius difficultatis decem casus assignantur in corpore huius Resolutionis; sed iam fere omnes magis late in suis speculibus Resolutionibus ad hunc tractatum sunt redacti. Ex part. 11. tr. 6. & Misc. 6. Ref. 46.

Sup. hoc in tom. 5. tr. 6. ex doctrina Ref. 40. §. 1. prope finem, veri. Sed si mors, & ne præmittat hic supra videre Ref. 50. & 51.

§. 1. **A**ffirmatiue respondeo, ex quo multos casus deducit Gaspar Hurtadus *de iust. disp. 11. diff. 1.* ait enim, Licitum esse alicui ex altissimo loco desilire, quantumvis mortis sit certissimè euentura, vt horrendum incendium effugiat, quia tunc non se interficit directe, quia id non vult expressè, sed tantum fugere illud incendium, nec se interficit immediate, sed mediate, quia interficitur à terra, vel ab aqua in quam incidit, vel ab aère per quem desiliit, sed tantum se exponit manifesto periculo mortis certò euenturæ, iusta causa ad id existente, nempe vt effugiat crudelissimam mortem.

Sup. hoc in tom. 7. tr. 7. Ref. 49. & 50. & in §. 1. & vers. not. seq.

2. Secundò licitum est militibus, qui vident se in potestatem hostium venturos, se in mare iniicere, vt hostium crudelitatem effugiant, & etiam secundum non paucos Doctores licitum est eis communi consensu ignem iniicere in puluerem tormentarium, quamuis certò sciant se statim dissipandos, quia tunc non se directe interficiunt, immediate, seu à se ipsis, sed mediate, quia immediate interficiuntur vel ab vndis, vel ab impetu ignis.

Sup. hoc in Ref. præterita §. 1. prope finem vers. Sexto.

3. Tertiò licitum est in bello iusto turrim, & mœnia hostium suffodere, quamuis oppressio ipsorum sit certò euentura, quando id est vtile bono communi exercitus iusti, quia tunc nec directe nec immediate se interficiunt, sed tantum ob iustam causam exponuntur mortì certò euenturæ.

Sup. hoc in §. not. præterita. vers. Quinto.

4. Quartò licitum est seruire peste infectis, quamuis certum sit seruientem ob id moriturum, quia tunc nec directe nec immediate se interficit, sed tantum exponitur periculo iusta causa ad id existente.

Sup. hoc ibi deus, vers. Quarto, & pro tabula contenta in hoc textu

5. Quintò ob rationem repetitam, licitum est alicui se obiuicere relo ad seruandam vitam Principis, aut alterius, & in naufragio tabulam ab ipso occupatam concedere alteri, etiam si concedens sit certò ab vndis deprimendus.

6. Sed quamuis illicitum sit alicui se ipsum propria auctoritate occidere directe, aut immediate, adhuc vt ad gloriam transeat, & vt effugiat peccatum quod committet. Licitum tamen est vt immediate quamuis non directe, propriam vitam aliquantum abbreviare, afflictionibus ad huc postpositis vt flagellis, vt corpus in seruitutem redigat, vel vt puniat sua peccata, vel ob aliud opus virtutis, quia leuis abbreviatio vite non interuenit, ob opus virtutis facta, videtur rationi conformis.

7. Deinde ex dictis deducitur, licitum esse nonnulla omittere quamuis ex eorum omissione mors sit euentura; quia primò licitum est non assumere tabulam in naufragio vt alter assumat, & saluetur, quia tunc ex ista causa omittit conservare vitam. Secundò etiam est licitum abstinentiis aliis honestis aliquantum abbreviare vitam, quia id omittitur ex rationabili causa.

8. Tertiò licitum est omittere redemptionem propriæ vite, si immenò pretio redimenda est, & etiam omittere exquisitissimos cibos, & exquisitissima medicamenta, quamuis sine illis non sit vita conservanda, & non omittitur transitum ad locum, in quo se est saluaturus, extra quem vita citò abbreviabitur, si transitus est difficilis, quia vita non est ex obligatione conservanda cum magno incommodo, quantum est quodcumque ex tribus dictis.

9. Quartò licitum est non occidere iniustorem, quamuis sit necessarium ad defensionem propriæ vite, si prudenter credat se mori in statu gratiæ, quia tunc est causa iusta omittitur defensio propriæ vite, ne scilicet proximus occidatur, præsertim in malo statu. Quintò licitum est reo non fugere ex carcere, quamuis sciat se morte plectendum, & etiam condemnatum vt fatuus pereat, posse licite à cibo clam oblato abstinere, quia tunc ex rationabili causa omittuntur fuga, & uandicatio. Et hæc omnia docet Hurtadus *loco citato*, cui in pluribus adde Magistrum Serra in 2. 2. D. Thoma 2. 64. art. 1. Fagundez in *Decal. 1. lib. 5. c. 12.* & ne deseras videre Dicastillum *de iust. & iure lib. 2. tr. 1. disp. 20. dub. 5. n. 530. cum sequen.*

RESOL. LIII.

An liceat vigiliis, & penitentis, & c. vitam ipsam abbreviare? Ex part. 5. tr. 4. Ref. 33.

§. 1. **H**anc questionem tractant omnes Doctores citati, sed mihi visum est hic apponere verba Jacobi Granado in 2. 2. D. Th. contr. 3. tr. 8. disp. 2. sect. 3. n. 12. vbi sic ait. Huius loci est indagare, an & quantum contra charitatem sit vitam ipsam abbreviare laboribus, vigiliis, penitentis aut etià aliis exercitiis. Qua in re nihil certius affirmari potest, quam id arbitrio prudentis definiendum esse, cum enim homo ex vna parte non sit dominus suæ vite, peccare grauius sit ac testis, nimis eam abbreviando, cum id permittit ac partem vite sibi auferre; ex altera verò cum sit veluti administrator, potest eam exercere, & veluti atterere, præsertim cum conditus sit ad promerendam gloriam, qui finis multa exigit, non ita accommodata ad vitam protrahendam. Res sane non est scrupulose accipienda, præsertim ab iis, qui ob diuinum obsequium, & ad satisfaciendum Deo pro peccatis valde corpus assurgunt, rarè enim, aut potius nunquam damnandus esset, tantum culpæ mortalis reus, qui propterea vitam valde abbreviaret. Et quidè Victoria ait, licet Medicus dicat fore vt vita alicuius protrahatur ad decem annos, si vnum bibat, posse nihilominus à vino abstinere; & alij dicunt non esse illicitum penitentis affligi, licet prodicantur vitæ duodecim annos amissurus sis. Et idem Victoria ait, licet ægrotus, de cuius salute desperatur, possit aliquot dies pharmaco pretioso protrahere vitam, non